

GYÓRI LÁSZLÓ

Ibrahim

Ibrahim pasa, nagyvezír,
egy várat ostromolt.
Hogy belekezd, Allah-hoz esd,
imája így, a zord:

– A vár erős, a vár magas,
a védője nagyúr,
nemes ellenfél, jó vitéz,
de ebhitű gyaúr.

– Újhold ül néma fellegen,
óh, Allah, megsegíts,
vesszen, mikorra telitől
roskad a hegygerinc!

Újhold ült néma fellegen,
Ibrahim ostromolt,
a sziklatömb hiába tört,
a hold már telihold.

Ibrahim sátrában dühöng,
kellene hadicsel,
ki az, ki tudna bármi jót,
s egy hang rá így felel:

– Ibrahim, nagyvezír, tudok!
Egy a fülébe súg:
– Ibrahim, nagyvezír, ne itt,
akad egy félreút!

Napáldozat ágyút hozat,
lövet egy új helyen,
a fal kevélyen nyúlik el,
dülledve, mereven.

A falon forrás fakad ott,
csík folyik lefelé,
ár, vastagabb követi,
hetyke vitézeké.

Ibrahim nagyvezír lövet,
egy csíkot eltalál,
csappan alá a sárga lé,
van új emberhalál.

Nap múlik napra, Ibrahim
egyetlen rést lövet,
bizony, árnyékszéken át
sok hős halálba megy.

Ibrahim sátrában dühöng,
kéne jobb hadicsel.
– Ibrahim, nagyvezír, tudok!
És Ibrahim fülel.

– Nagyvezír, a várkapitány,
Uros, a vár ura,
a legbővebbet ő teszi
a vár szikláira.

A leghosszabbat hegyezi,
várd ki, az az övé,
utána roppan vastaga
durrogva lefelé.

De Ibrahim hiába les,
nem jön a vastaga,
nem illan ki a legnagyobb
várva várt illata.

Elmúlik a székrekedés,
derít egy jó nagyot.
Kútfőn találja Ibrahim.
És telihold ragyog.

Telihold ül a bérceken,
nagy darab telihold,
Ibrahim, a nagy székverő,
így ülte meg a tort.

A hangya vonulása

Nem hívott senki, hogy gyere,
mégis itt teremtél,
jösz-mész, gyüszmékelsz idebe
a konyhaszögleteknél,

egyre, mindegyre seregelsz,
egyre többen vagytok,
egyre nő bennetek a mersz,
ahogy előre haladtok.

Egy résen bújtok elő,
a rés láthatatlan,
csupán a képzelőerő
látja a falakban.

Örülök, hogy a fajtok
nincs kipusztuló félben,
még a lelkem is mosolyog,
ha mentek az edényen.

Dicsérnivaló szorgalom
a fajfönntartás végett
naponta fönn az asztalon
belepni az ételt.

Edényen, asztalon, ételen,
túl minden határon.
Küzdeni kezd az értelem:
ide vagy oda álljon?

Nem vagytok listán még, remek,
hogyan külön, egyedenként
nincs megszabott értéketek,
mert jól ráfizetnék.

Sötétlő Tejút a hangyaút,
a vonuló csillagképek,
akár az égi, ugyanúgy,
rendszerrel alkotva
mendegélnek.

Taposom el a csillagot?
Tűnődik az elme.
Mérget rá, bűvös illatot,
mielőtt útra kelne!

Eső lesz, végre esni kezd,
a hangya tülekvése,
ez a csillagrend, jót jelent,
a jó előképe.

Szép, de emiatt túrni? Nem!
Jöjjön a revolver!
A többi Istennel rendezem.
Legföljebb agyonver.

Darázs

Csapdába csaltalak, darázs,
a légyfogóba estél.
Hitvány legyek közt mit csinálsz,
erre mit kerestél?

Sajnállok, cifra kis darázs,
de részvétlenül nézem,
ahogy őrjöngve rúgkapálsz
a mézillatú lében,

akár a kerge házi légy, –
őrjöngve, kétségbe esve
taposod a halál vizét,
mely a lét szélére csalt le.

Édes, csalóka illata
eggyé tett a léggel.
Mohóvá tett a méz szaga.
Mért nem röptél el?

Ha hirtelen elkap a víz,
sodor, a mélybe forgat,
az igen, örületbe visz,
a tudat megbomolhat,

de a darázs megőrül-e,
vagy antropomorfizálom?
Neki is egy az élete,
mentené tehát bármi áron.

Érzékelnek érzékszervei,
a lába emiatt kalimpál,
erre ösztönzi, rezgeti
minden kis idegszál.

Nemes vad vagy, szegény darázs,
nem szemtelen légy,
embernek istencsapás,
istennek esztelenség.

Nemes vagy, de én nemesebb
vad vagyok nálad,
elejtettelek, végre, te egy,
s várom a többi társad.

Nemes vad voltál, tisztelet!
Becsülettel döglöttél meg.
Nézem, nézem a tetemed,
és átadom az öröklétnek.

A civilizált én

Tapasztalataim szerint a
vakond civilizált én,
nem réten, a vad szederinda
tövén, hanem a virágén,

a kertben nyomja ki a földet,
az ember közelében
áskál, tűnődik egyre többet
az életen, a léten.

– Mi a lét? – kérdezi. – Nem a színen,
ahogy mutatja a látszat.
A lényeket ha kiderítem,
létem is ragyogást kap,

de addig – a vakond így töpreng –
magányban kell élnem,
elvonulva, mint tűnődő szent,
a virágok tövében.

– Sötétben, vakon, halkán, lassan,
teljesen észrevétlen,
tudván, a gondom magasan van,
az ember közelében.

- A gyökerek hálózata ringat,
elmélkedni késztet
minden, ami összefügg, a nyílt vagy
a rejtett vegyületek.
 - Rágok a gyökéren, gilisztán,
és egyszerre kiviláglik
a lét értelme olyan tisztán,
hogyan látom a csodáit.
 - Ekkor a létem nagyot dobban,
a mély idea koponyámból
kireng a földre nagy csomóban
százszor átgondolt anyagából.
 - Azt mondják rá, hogy vakondtúrás,
holott a döbbenetnek
a forrpontja, hev, kitódult láz,
a megtestesült eszme rengett.
- És én, a civilizálatlan,
az eszméit rosszul értem,
a gondolkodásommal van baj
alapvetően, lényegében.
- A döbbenetes vakondtúrást
az én vad létemben, itthon,
a tiszta, jókora megnyugvást
érzéketlenül összetiprom.

